

## **Skötselplan för** ***Det marina naturreservatet Salen***

Denna skötselplan används lämpligast tillsammans med det beslut som utgör grunden för denna skötselplan. I beslutet återfinns viktig information såsom beslutsmening, syfte, föreskrifter och en sammanfattande beskrivning av området.

### **Historisk markanvändning**

Salenområdet har länge utnyttjats för kustfiske.

De skogliga delarna av reservatet har påverkats hårt av skogsbruk och består idag mestadels av ungskog. Områden med äldre skog finns dock kvar vid Juni-Stormyran, Lill-Salen, Tjockholmen, Granskär, Norrharen och Furuskär.

### **Kulturmiljövärden**

Det finns flera maritima fornlämningar inom reservatet som indikerar områdets forna historia, exempelvis ett fiskeläge "Krankbohamn", båtlaning och en ödekyrkogård. På grund av landhöjningen har fiskeläget uppgrundats och övergetts. Troligen övergavs fiskeläget i slutet av 1700-talet.

### **Friluftsliv**

Området besöks i ringa omfattning av allmänheten.

### **Gränser**

Reservatet skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen.

### **Brand**

All eventuell brandbekämpning skall ske med så skonsamma metoder som möjligt och med största hänsyn till mark, vegetation och vatten. Om spontan brand uppkommer på någon av öarna inom reservatet behöver ej släckning ske.

### **Servitut och samfälligheter**

Fisket är samfällt för Galtholmens skifteslag inom Armplågan 1:1s vattenområde och är registrerad som Galtholmen FS:3. Fiskerätten i mellersta delarna av Salen är samfällad för Björköns skifteslag. Fiskerätten för vattenområdet tillhörande Sundsskogen 1:1 är samfällad för Juni och Njurunda-Nylands byar. Fiskerätten inom vattenområdet tillhörande Björkön 1:1 är enskild.

## **Jakt**

Vilka som i framtiden kommer att inneha jakträtten i reservatsområdet avgörs vid pågående förhandling med markägare och efter deras önskemål.

Av reservatsföreskrifterna framgår att jakttorn ej får uppföras, röjning av siktgator ej får ske och att uttransport av älgar och björnar skall göras så att risken för markskador minimeras.

## **Muddring**

Muddring har tidigare förekommit då en kanal har grävts mellan Granskär och den södra stranden för att skapa en passage för båtar. För att kunna komma ut med mindre båtar från Salen då landhöjningen fortsätter kan det bli nödvändigt att vidta åtgärder. Eftersom den södra delen av inre Salen innehar de högsta naturvärdena, bör eventuella framtida båtpassager förläggas till den östra sidan av Granskär. Enligt föreskriften A2 (se beslut) krävs länsstyrelsens tillstånd för muddring/upprätthållande av båtpassage in i inre Salen.

## **Åtgärdsprogram**

Inom reservatsområdet finns två arter som berörs av åtgärdsprogram för hotade arter, större vattensalamander och skräntärna. Genom reservatsbildningen och inrättande av fågelskyddsområden har chanserna för att dessa arter ska överleva i området förbättrats.

## **Natura 2000**

Två områden i naturreservatet (Grönviksmyran och Junistormyran) ingår i EU:s nätverk av skyddade områden, Natura 2000. För Natura 2000-områdena finns bevarandeplaner i vilka det anges vad som krävs för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för utpekade habitat och arter. Målen och åtgärderna i skötselplanen är utformade för att överensstämja med de mål som finns i bevarandeplanerna. Vissa mål i bevarandeplanerna har dock av praktiska skäl ej införlivats i skötselplanen för reservatet.

## **Förvaltning och tillsyn**

Länsstyrelsen utser en praktiskt ansvarig för tillsyn av information samt efterlevnad av reservatsbestämmelser. Uppdraget regleras i avtal.

## **Indelning i skötselområden**

Området har indelats i fem skötselområden.

### **Skötselområde 1**

*Hav och öar*

#### Övergripande mål

Området skall få utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer.

#### Åtgärder

##### ■ Dykinventering

Återinventering av alger och akvatiska kärlväxter i de grunda havsvikarna genomförs.

- Strandinventering  
Återinventering av kärlväxtfloran längs stränderna genomförs.
- Skyltar om nätfiskeförbud  
Informationsskyltar som informerar om nätfiskeförbud placeras vid infarten till Salen samt vid Tjockholmsviken.
- Skyltar om landstigningsförbud  
Informationsskyltar om landstigningsförbud placeras på Norrstenarna, Sörstenarna och Glihällan. På Glihällan blir detta dock möjligt först när landhöjningen höjt skäret ytterligare.
- Häckfågelinventering  
Inventering av häckande fågel på Sörstenarna, Norrstenarna samt Glihällan genomförs.
- Provfiske  
Provfiske utförs i inre Salen samt Tjockholmsviken (områden med nätfiskeförbud).

## **Skötselområde 2**

*Våtmarker och småvatten*

### Övergripande mål

Områdets våtmarker och småvatten skall få utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer.

### Åtgärder

- Igenläggning av diken  
Inventering av förekomst av diken i reservatsområdet och eventuell igenläggning av dessa genomförs.
- Bottenfaunaprovtagning  
Återinventering av bottenfauna genomförs.
- Salamanderinventering  
Återinventering av salamander genomförs.

## **Skötselområde 3**

*Skogsmark*

### Övergripande mål

Att låta skogsmiljöerna i huvudsak få utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer med de strukturer och arter som är kännetecknande för ett naturligt fungerande skogsekosystem, såsom gamla träd och döda stående och liggande träd.

*Målet är uppfyllt när:*

- Inga främmande trädslag växer i naturreservatet.

### Åtgärder

- Avlägsnande av främmande trädslag  
Den planterade contortatallen röjs bort från reservatet. Därefter skall självföryngring ske för

att få en "naturlig" skogsmiljö. Eventuell självföryngrad contortatall som uppkommer röjs bort regelbundet.

#### **Skötselområde 4**

##### *Friluftsliv*

##### Övergripande mål

Att området ska vara tillgängligt för allmänheten. Besökare ska få bra information om områdets naturmiljöer.

*Målet är uppfyllt när:*

- Informationstavlor finns på plats i reservatet och aktuell information finns på länsstyrelsens hemsida ([www.y.lst.se](http://www.y.lst.se)).
- Rastplatser iordningsställts och är väl underhållna.
- Stigar är väl underhållna och markerade.
- Parkeringsplats iordningsställts.

##### Åtgärder

- Parkeringsplats  
En parkeringsplats ställs i ordning vid skogsbilvägen i anslutning till stigen som går till reservatet (se skötselkarta). Denna åtgärd förutsätts ske i samförstånd och samråd med berörda markägare.
- Information på hemsida  
En beskrivning av området läggs ut på länsstyrelsens hemsida ([www.y.lst.se](http://www.y.lst.se)).
- Informationstavlor  
Informationsskyltar om naturreservatet sätts upp vid Rönnhamn, Juni-Stormyran samt vid parkeringsplatsen (se skötselkarta).
- Rastplats  
Rastplatser iordningsställs vid udden norr om Furuskär samt vid fiskeläget Krankbohamn.
- Stigar  
Stigar dras enligt skötselkarta och markeras enhetligt och underhålls. Befintlig stig och bro mellan inre Salen och Rönnhamn (över Grönvikstjärnen) underhålls av reservatsförvaltningen men markeras ej ut på karta eller i fält.

Ingen vägvisning görs från huvudväg. Inga sopbehållare ställs ut. Besökare skall anmodas att ta med sig sitt avfall.

#### **Skötselområde 5**

##### *Kulturlämningar*

##### Övergripande mål

Vårda och synliggöra kulturlämningar inom naturreservatet.

*Målet är uppfyllt när:*

- Information om fiskeläget Krankbohamn finns tillgängligt för besökare.

## Åtgärder

### ■ Informationsskyltar

Informationstavla sätts upp vid fiskeläget Krankbohamn som upplyser om fiskelägets historia och tidigare funktion. Även vid ödekyrkogården, den så kallade "Domarringen", placeras en informationstavla.

### ■ Synliggöra fiskeläget

Hela eller delar av fiskeläget Krankbohamn röjs fram.

En inventering av vilka övriga kulturlämningar som finns inom naturreservatet bör göras för att utröna vilka som bör lyftas fram och synliggöras.

### Sammanfattning och prioritering av åtgärder

| Prio | Åtgärd                            | Skötsel-<br>omr | Start | Intervall     | Finansiering    |
|------|-----------------------------------|-----------------|-------|---------------|-----------------|
| 1    | Avlägsnande av främmande trädslag | 3               | 2009  | vert 20:e år  | reservatsanslag |
| 1    | Skyltar om nätfiskeförbud         | 1               | 2009  | engångsåtgärd | reservatsanslag |
| 1    | Parkeringsplats                   | 4               | 2009  | engångsåtgärd | reservatsanslag |
| 1    | Information på hemsida            | 4               | 2008  | engångsåtgärd | reservatsanslag |
| 1    | Informationstavlor                | 4               | 2009  | engångsåtgärd | reservatsanslag |
| 1    | Informationsskyltar               | 5               | 2009  | engångsåtgärd | reservatsanslag |
| 1    | Strandinventering                 | 1               | 2017  | vert 10:e år  | reservatsanslag |
| 1    | Skyltar om landstigningsförbud    | 1               | 2009  | engångsåtgärd | reservatsanslag |
| 1    | Dykinventering                    | 1               | 2012  | vert 5:e år   | reservatsanslag |
| 2    | Provfiske                         | 1               | 2008  | vert 5:e år   | reservatsanslag |
| 2    | Häckfågelinventering              | 1               | 2009  | vert 5:e år   | reservatsanslag |
| 2    | Salamanderinventering             | 2               | 2016  | vert 10:e år  | reservatsanslag |
| 2    | Igenläggning av diken             | 2               | 2010  | vid behov     | reservatsanslag |
| 2    | Stigar                            | 4               | 2009  | vid behov     | reservatsanslag |
| 2    | Rastplats                         | 4               | 2009  | vid behov     | reservatsanslag |
| 2    | Synliggöra fiskeläget             | 5               | 2009  | vid behov     | reservatsanslag |
| 2    | Bottenfaunaprovtagning            | 2               | 2017  | vert 10:e år  | reservatsanslag |

## Uppföljning

Uppföljning av reservatets syfte och gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter är en prioriterad uppgift för reservatsförvaltningen, förutom de åtgärder som anges ovan.

### Sammanfattning av uppföljning

| Skötsel-<br>omr | Kvalitetsmål                                                                                                                                               | Intervall       |
|-----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| 3               | Inga främmande trädslag växer i naturreservatet.                                                                                                           | löpande tillsyn |
| 4               | Parkeringsplats iordningsställt.                                                                                                                           | löpande tillsyn |
| 4               | Stigar är väl underhållna och markerade.                                                                                                                   | löpande tillsyn |
| 4               | Rastplatser iordningsställt och är väl underhållna.                                                                                                        | löpande tillsyn |
| 4               | Informationstavlor finns på plats i reservatet och aktuell information finns på länsstyrelsens hemsida ( <a href="http://www.y.lst.se">www.y.lst.se</a> ). | löpande tillsyn |
| 5               | Information om fiskeläget Krankbohamn finns tillgängligt för besökare.                                                                                     | löpande tillsyn |